

Boten en bedrijven

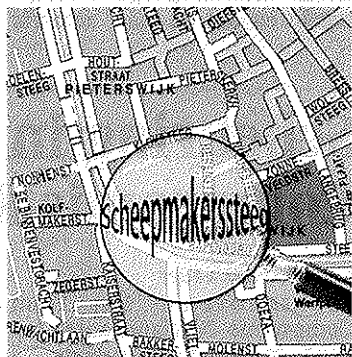
Waar komt de naam Lombardsteeg vandaan? Waarom heeft Leiden een Schagensteeg? Wie woonde er in de Bouwelouwensteeg? Waar heeft de Spijkerboorsteeg zijn naam aan te danken? Hoeveel Molensstegen waren er vroeger in Leiden? Op deze en andere priemende vragen geeft de historische serie Langs Leidse Stegen een antwoord. Vandaag: de Scheepmakerssteeg.

De Scheepmakerssteeg loopt van het Rapenburg naar de Herensteeg en maakt daarbij onderweg een haakse bocht naar rechts. Achter het met weigelia begroeide pand op de hoek van het Rapenburg, nemen huis en ommuurde tuin van Scheepmakerssteeg 1 de hele ruimte tot aan de hoek in beslag. Het gedeelte van de steeg dat om die hoek ligt en op de Herensteeg uitkomt, werd in de zeventiende eeuw ook wel de Dwarsherensteeg genoemd. Een andere naam was trouwens de Pissteeg, wat duidelijk maakt dat het hier niet altijd goed toeven was.

Het hoekhuis naast Rapenburg 102 heeft zijn voordeur en dus ook zijn officiële adres in de Scheepmakerssteeg. Vanaf het eind van de negentiende eeuw was er een notarijskantoor gevestigd. Verschillende notarissen die elkaar in de loop van de tijd opvolgden, voerden als adres Scheepmakerssteeg 2, met vaak daaraan toegevoegd 'hoek Rapenburg'. In de jaren zestig vond een van de heren een adres in een steeg echter kennelijk te weinig representatief en hij paste zijn adres aan tot 'Rapenburg, hoek Scheepmakerssteeg 2'.

Nadat de notarissen waren vertrokken, kwam het pand begin jaren tachtig leeg te staan. Na een korte roerige periode waarin het gekraakt en weer ontruimd werd, opende hier in 1984 galerie Le Pigeon zijn deuren. Inmiddels heeft het huis alweer een poosje een rustige woonbestemming.

In januari 2005 was er hoog bezoek in de Scheepmakerssteeg, toen de presidente van Letland samen met koningin Beatrix naar Leiden kwam en een gedicht van haar landgenote Nora Kalna onthulde op de voorgevel van Scheepmakerssteeg 2. Wegens restauratiewerkzaamheden is het gedicht op het moment even verdwenen, maar het zal binnenkort

opnieuw worden aangebracht.

Er is altijd veel bedrijvigheid in de Scheepmakerssteeg geweest. Op nummer 6 werd bijvoorbeeld de Leidsche Courant gedrukt, bij de Boek- en Courantdrukkerij van de gebroeders Muré. En op de hoek met de Herensteeg ging in 1936 een bonbonfabriek van start, met de intrigerende naam De Sleutels van Corlin. Die sleutels zijn in sleutelstad Leiden natuurlijk gemakkelijk te verklaren, maar ook de oorsprong van de naam Corlin wordt een stuk helderder als we weten dat de eigenaren van deze fabriek Corba en Van der Linden heten.

Hoewel het nu misschien wat lastig voor te stellen is, lagen er in de zestiende eeuw scheepswerven aan de Scheepmakerssteeg. Dat is ook niet zo'n gekke plaats als je bedenkt dat de steeg niet ver van de plaats ligt waar de Vliet in het Rapenburg uitkomt. Hier kwam al het scheepvaartverkeer van en naar het zuiden in die tijd dus langs. Het is dus goed mogelijk dat Jan Bouwenszoon en heer Adriaanszoon, die hier in 1578 vermeld worden als scheepmakers, de naamgevers van de Scheepmakerssteeg zijn geweest.

TANNEKE SCHOONHEIM

Dr. Schoonheim werkt op het Instituut voor Nederlandse Lexicologie in Leiden. Reageren: tanneke.schoonheim@inl.nl

SCHEEPMAKERSSTEEG

